

Mária Patakyová
verejná ochrankyňa práv

TLAČOVÁ SPRÁVA

SPOLOČNE PROTI SEGREGÁCII VO VZDELÁVANÍ

Opatrenia vedúce k desegregácii vo vzdelávacom systéme na Slovensku sa realizujú pomaly alebo vôbec. Zmena v tejto oblasti je nevyhnutná. Zhodli sa na tom verejná ochrankyňa práv, splnomocnenec vlády pre rómske komunity, hlavná školská inšpektorka a riaditeľka Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie.

(Bratislava, 8. októbra) Verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová, splnomocnenec vlády pre rómske komunity Ábel Ravasz, hlavná školská inšpektorka Viera Kalmárová a riaditeľka Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie Janette Motlová podpísali **Spoločné vyhlásenie k desegregácii vzdelávacieho systému SR**. Upozornili v ňom na nedostatky vo vzdelávacom systéme, pripomenuli Vláde SR jej záväzky z programového vyhlásenia v tejto oblasti a navrhli opatrenia na zlepšenie aktuálneho stavu.

„Aby v tejto oblasti nastal badateľný posun, je nevyhnutné vykonať systémové zmeny na sprístupnenie a zrovnoprávnenie vzdelávacieho systému pre každé dieťa, nezávisle od jeho národnosti a životných podmienok,“ uvádza sa vo vyhlásení spolu s konkrétnymi požiadavkami na zmeny.

Predškolská výchova

Signatári vo vyhlásení uviedli, že je potrebné čím skôr prijať opatrenia na zavedenie **povinnej predškolskej dochádzky** pre všetky deti minimálne rok pred nástupom do školy. Okrem nevyhnutnej legislatívy je potrebné realizovať aj konkrétne kroky pre zabezpečenie priestorov, materiálu či personálu na realizáciu tejto požiadavky do roku 2020.

Prechod do základnej školy

Problematické je aj psychologické a špeciálno-pedagogické testovanie detí. Často sa nezohľadňujú kultúrne, jazykové a sociálne bariéry, ktorým čelia deti z marginalizovaných rómskych komunít, v dôsledku čoho končia v špeciálnych školách. Signatári preto navrhujú **„zmeniť systém psychologického a špeciálno-pedagogického testovania a tiež upraviť spôsob získavania informovaného súhlasu pri zaradovaní detí do špeciálnych tried a škôl, ako aj pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami formou školskej integrácie v bežnom vzdelávacom prúde.“** Zmena by mohla priniesť zvýšenie informovanosti a zapojenie rodičov do tohto procesu.

Mária Patakyová
verejná ochrankyňa práv

TLAČOVÁ SPRÁVA

Inkluzívne základné školy

Podľa signatárov by desegregácii mala napomôcť aj zmena pri **zriadovaní školských obvodov**, ktorá by podporovala integráciu všetkých žiakov. Za dôležité považujú zabezpečenie nielen dostatočných kapacít školských tried a zariadení, ale aj dostatok učiteľských, asistentských pozícií, vrátane pozícií odborných pedagogických pracovníkov.

Prechod na strednú školu

V rámci stredoškolského vzdelávania signatári navrhujú **„sprístupniť dvojročné učebné odbory stredných odborných škôl aj absolventom špeciálnych tried a škôl, aby mohli nadobudnúť odbornú kvalifikáciu pre uplatnenie sa na trhu práce“**. Taktiež vo svojich návrhoch odporúčajú **„rozšíriť možnosti prechodu z dvojročných na trojročné študijné odbory aj absolventom špeciálnej základnej triedy či školy, ktorí si dokončili základné vzdelanie v systéme druhošancového vzdelávania.“**

Prísľub signatárov spoločného vyhlásenia

Signatári vyhlásenia sa zaviazali, že sa budú aj naďalej zaujímať o kroky štátu v tejto oblasti, upozorňovať na nedostatky a v rámci svojich kompetencií spolupracovať na presadzovaní systémových zmien vo vzdelávaní.